

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum abstinentia sit virtus? 1

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

Vtrum abſtinentia ſit virtus?

704
Su q. 142
80.

AD primum ſic proceditur. Videtur, quòd abſtinentia non ſit virtus. Dicit enim Apoſtolus 1. ad Cor. 14. Non eſt regnum Dei in ſermone, ſed in virtute. In abſtinentia autem non conſiſtit regnum Dei. Dicit enim Apoſtol. ad Roman. 14. Non eſt regnum Dei eſca, & potus. Vbi dicit * gloſ. nec in abſtinendo, nec in manducando eſſe iuſtitiam Ergo abſtinentia non eſt virtus.

* Ex gl
Aug. l. 2
q. eu. 83
c. 11. t. 4.
† c. 3. nō
multum
pro. ul. a
prin. c. 1.

¶ 2 Præterea, Auguſt. † dicit in 10. Confeſſ. ad Deum loquens, Hoc me docuiſti, vt quemadmodum medicamenta, ſic alimenta ſumpturus, accedam. Sed medicamenta moderari, non pertinet ad virtutem, ſed ad artem medicinæ. Ergo pari ratione moderari alimenta, quod pertinet ad abſtinentiam, non eſt actus virtutis, ſed artis.

* cap. 6.

¶ 3 Præterea, Omnis virtus in medio conſiſtit, vt habetur in 2. * Ethic. Abſtinentia autem non videtur in medio conſiſtere, ſed in defectu, cum ex ſubtractione nominetur. Ergo abſtinentia non eſt virtus.

* p. 3. ca.
20. inter
prin. &
med.

¶ 4 Præterea, Nulla virtus excludit aliam. Sed abſtinentia excludit patientiam. Dicit enim * Greg. in paſt. quòd abſtinentium mentes plerumque impatientia excutit à ſinu tranquillitatis. Ibidem etiam dicit, quòd cogitationes abſtinentium nonnumquam ſuperbia culpa tranſigit, & ira excludit humilitatem. Ergo abſtinentia non eſt virtus.

Sed contra eſt, quod dicitur 2. Pet. 1. Miniſtrate in fide veſtra virtutem, in virtute autem ſcientiam, in ſcientia autem abſtinentiam: vbi abſtinentia alijs virtutibus connumeratur. Ergo abſtinentia eſt virtus.

RESPONDEO dicendum, quòd abſtinentia ex ſuo nomine importat ſubtractionem ciborum. Dupliciter ergo nomen abſtinentiæ accipi poteſt. Vno modo, ſecundum quod abſolutè ciborum ſubtractionem deſignat. Et hoc modo abſtinentia non deſignat neque virtutem, neque actum virtutis, ſed quoddam indi-

in differens. Alio modo potest accipi secundum quod est ratione regulata. Et tunc significat, vel habitum virtutis, vel actum. Et hoc significatur in * præmissa auctoritate Petri, ubi dicitur, in scientia esse abstinentiam ministrandam, ut scilicet homo à cibis abstinereat prout oportet pro congruentia hominum, cum quibus vivit, & personæ suæ, & pro valetudinis suæ necessitate.

** in arg.
Sed contra.*

Ad primum ergo dicendum, quod usus ciborum, & eorum abstinentia secundum se considerata non pertinent ad regnum Dei. Dicit enim Apostolus 1. ad Corinth. 8. Esca nos non commendat Deo. Neque enim si non manducauerimus deficiemus, neque si manducauerimus, abundabimus, scilicet spiritualiter. Vtrumque autem eorum secundum quod fit rationabiliter ex fide, & dilectione Dei, pertinet ad regnum Dei.

Ad secundum dicendum, quod moderatio ciborum secundum quantitatem & qualitatem, pertinet ad artem medicinæ in comparatione ad valetudinem corporis. Sed secundum interiores affectiones in comparatione ad bonum rationis, pertinet ad abstinentiam. Vnde * Augustinus dicit in libro de Quæst. Euangel. Non interest omnino, scilicet ad virtutem, quid alimentorum, vel quantum quis accipiat, dummodo id faciat pro congruentia hominum cum quibus vivit, & personæ suæ, & pro valetudinis suæ necessitate. sed quanta facilitate, & serenitate animi hic careat cum oportet, vel necesse est carere.

*l. 2. c. 11.
ante me.
10. 4.*

Ad tertium dicendum, quod ad temperantiam pertinet refranare delectationes, quæ nimis animum ad se alliciunt: sicut ad fortitudinem pertinet firmare animum contra timores à bono rationis repellentes. Et ideo sicut laus fortitudinis consistit in quodam excessu, & ex hoc denominantur omnes partes fortitudinis: ita etiam laus temperantiæ consistit in quodam defectu, & ex hoc ipsa & omnes partes eius denominantur. Vnde & abstinentia, quia est pars temperantiæ.

perantia, denominatur à defectu: & tamen confitit in medio, in quantum est secundum rationem rectam.

Ad quartum dicendum, quòd illa vitia proueniunt ex abstinencia, prout non est secundum rationem rectam. Ratio enim recta facit abstinere sicut oportet, scilicet cum hilaritate mentis, & propter gloriam Dei, non propter gloriam suam.

ARTIC. II.

Verum abstinencia sit specialis virtus?

705

AD secundum sic proceditur. Videtur, quòd abstinencia non sit specialis virtus. Omnis enim virtus secundum se ipsam est laudabilis. Sed abstinencia non est secundum se laudabilis. Dicit enim Gregor. in pastoralis, quòd virtus abstinencia non nisi ex alijs virtutibus commendatur. Ergo abstinencia non est specialis virtus.

*p. 3. c. 20.
s. med.*

¶ 2. Præterea, August. * dicit de fide ad Petrum, quòd abstinencia sanctorum est à cibo, & potu, non quia aliqua creatura Dei sit mala, sed pro sola corporis castigatione. Hoc autem pertinet ad castitatem, ut ex ipso nomine apparet. Ergo abstinencia non est virtus specialis à castitate distincta.

*e. 42. cir.
prin. 2. 3.*

¶ 3. Præterea, Sicut homo debet esse contentus moderato cibo, ita & moderata veste: secundum illud 1. ad Timot. ult. Habentes alimenta, & quibus regamur, his contenti simus. In moderatione autem vestium non est aliqua specialis virtus. Ergo neque abstinencia quæ est moderatiua alimentorum.

** li. 1. in
somm. Sci
pionis in
f. 2. ante
me. lib.
* q. 141.
art. 3. c.
q. 136. a. 1*

SED contra est, quod Macro. * ponit abstinenciam specialem partem temperantia.

RESPONDEO dicendum, quòd sicut supra dictum * est, virtus moralis conseruat bonum rationis contra impetus passionum: & idèd ubi inuenitur specialis ratio, qua passio abstrahit à bono rationis, ibi necesse est esse specialem virtutem. Delectationes autem ciborum natæ sunt abstrahere hominem à bono rationis, tum propter earum magnitudinem, tum etiam